

ZAPISNIK

S posveta v Osnovni šoli Vižmarje Brod, od 9.1.2014. Posveta so se udeležili predstavniki Ministrstva za okolje in prostor, direktorat za prostor, direktorat za energijo, predstavnik ELES d.o.o. in izdelovalec projekta ZUM d.o.o. Na sestanku je bilo prisotno cca 200 občanov.

Po končani predstavitvi dilem med predlagano severno in južno traso bodočega dvosistemskega 400KV daljnovoda Beričevo Divača, se je splošni razpravi čutilo ogorčenje in nemoč prisotnih poslušalcev, obenem pa strah pred sevanjem od že obstoječega daljnovoda.

Razpravljalci, ki so se prijavi k diskusiji so bili:

- Ravnateljica osnovne šole, ki je dejala, da je že sama samoiniciativno naročila merjenje škodljivega sevanja. Merjenje se je pokazalo sevanje v kar nekaj učilnicah, zato tam učenci ne sedijo stalno, ampak jih občasno premeščajo v druge učilnice, da nebi samo nekateri bili v območjih sevanja.

- Predstavnik civilne iniciative je predlagal južno traso in je utemeljil svoj predlog z argumenti (v prilogi). Zahteval je tudi kontrolo obstoječega sevanja z zahtevo, da se z rezultati obvesti starše v osnovni šoli in v vrtcu. Posebej je poudaril, da na trasi najsi bo katerikoli v območju koridorja 80 m ne sme biti niti enega stanovanjskega objekta. Odškodnine pa v nobenem primeru ne pridejo v upoštevanje.

- Predsednik okoljskih združenj v RS gospod Karl Lipič, ki kot je dejal, se z ioniziranimi sevanji ukvarja že dolga leta, je poudaril, da severna trasa nima nikakršnih pogojev za pridobitev gradbenega dovoljenja, ker nima koridorja.

- Sestanek je trajal od 17 ure pa do 20.30 ure. Prisotni so imeli veliko vprašanj, na veliko njih niso dobili zadovoljivih odgovorov. Posebno na vprašanje variante polaganja energetskega kabla čez urbano naselje so se spretno izmikali. Vsaj trije predavatelji so med diskusijo, ko so prisotni poudarili, da prostega koridorja v širini 80m skozi naselje Vižmarje Brod ni, dejali, da potem pač ni pogojev za postavitev 2x400KV daljnovoda.

- Končni vtis: niti en diskutant nameravane trase ni podprl, nasprotno, vsi so jo ogorčeno in ostro zavrnil.

V imenu civilne iniciative podajamo še **pripombe, predloge in ugotovitve** na predstavitev o načrtovani izgradnji daljnovoda 2x400KV po severni varianti.

1. Po energetskega zakona je za izgradnjo daljnovodov 2x400KV potreben koridor od osi 40 metrov na obe strani. Razlagalci na sestanku so dejali, če trasa nima prostega koridorja, ni minimalnega pogoja za pridobitev gradbenega dovoljenja za izgradnjo takih objektov. **Na trasi skozi naselje Vižmarje Brod tako širokega prostega koridorja ni več.**

2. V šestdesetih letih so »Savske elektrarne Ljubljana« katerih pravni naslednik je ELES zgradile 220KV daljnovod, ki že takrat ni imel pogojev za pridobitev gradbenega dovoljenja. Investitorji so šele po postavitvi daljnovoda prišli po podpise in soglasja k gradnji (ker so podpisi manjkali pri projektni dokumentaciji) k lastnikom že zgrajenih hiš. Skupina lastnikov, ki so že imeli hiše na tej trasi od začetka šestdesetih let, so leta 1970 proti investitorju vložili tožbo. Tožba se je pod številko N925/86 na Ljubljanskem sodišču vlekla do leta 1986. Po neskončnem številu sodnih izvedencev je sodišče na osnovi mnenja sodnega izvedenca za gradbeništvo odločilo, da mora investitor tožnikom plačati odškodnino za ustanovitev služnosti in dvema zgraditi nadstreške zaradi žleda, ki z žic pada na njihovo dvorišče (žice potekajo 6 m nad hišami). Investitor kljub izgubljeni tožbi ni plačal služnosti, torej **služnosti nima, niti z njo ne more razpolagati (ni je kupil) niti ni zgradil nadstreškov**. V pisnem odgovoru drugemu lastniku v ulici (g.Viktorju Zupanu) je investitor (ELES) celo odgovoril, da je priposestvoval služnost in mu odškodnina ne pripada.
3. Zavod za varstvo pri delu Republike Slovenije delu ugotavlja, da je praktično cela Hodoščkova ulica v območju sevanj in so lastniki hiš tudi stranke v postopku pri pridobivanja gradbenega dovoljenja. Področje sevanja na Hodoščkovi ulici se tudi sicer lepo vidi na spletni strani ELES. **Stranke v postopku že v začetni fazi preverjanja ustreznosti severne trase opozarjajo bodočega investitorja ELES, da pod nobenim pogojem ne bodo dali pristanka k pridobitvi gradbenega dovoljenja in njihovega podpisa ne bodo dobili**.
4. V varovalnem pasu 40m predvidenega novega 2x400KV, oziroma sedanjega 220KV elektroenergetskega voda je zgrajenih najmanj 40 stanovanjskih objektov, ki so stali že pred zgraditvijo sedanjega daljnovoda. V njih živi med 150 – 200 prebivalcev, ki so dnevno izpostavljeni prekomernemu magnetnemu sevanju in električnem polju.
5. Na spletni strani ARSO so podatki, da je nadzorni organi v 40 letih opravil 199 meritev škodljivega sevanja in da nikoli niso našli presežene vrednosti. Trdijo tudi, da so merili vse kritične točke. V Hodoščkovi 36, v hiši last g.Janeza Kastelica gredo žice praktično preko hiše (6m nad hišo). **V njegovi hiši v 40 letih nihče nikoli ni kontroliral prekoračitve sevanja**. Je pa zbolela cela družina za boleznijo ščitnice, g.Kastelic pa poleg ščitnice še hipofize. Ko so se hčerke odselile iz tega območja, so ozdravele in imajo sedaj le še manjše težave.
6. V neposredni bližini 220KV daljnovoda že sedaj deluje osnovna šola s 541 učenci, do daljnovodnih žic je manj kot 50m, nov daljnovod 2x400KV pa bi zaradi viličastih krakov biti še bližje. Ravnateljica je že sama naročila merjenje sevanj, ki pa so potrdili sevanje že pri sedanjem daljnovodu. Na drugi strani trase 220KV daljno voda je v izgradnji dograditev vrteca za novih 100 otrok, že sedaj pa jih je v vrtcu 310. V primeru, da bi se zgradil nov daljnovod, bo v neposredni bližini v 40 letih v tako škodljivem okolju živelo najmanj 10.000 otrok. Kdo bo v tem primeru odgovarjal za bolezenske posledice otrok v kasnejšem obdobju. Smatram, da bi v zvezi s tem morali s podpisi prevzeti osebni in kazensko odgovornost vsi, ki z zamahom roke vsiljujejo nezdravo okolje, pa ni važno, ali je trasa južna, severna ali kakšna tretja.

AKTIVNOSTI, KI BI SE MORALE IZVESTI PRED DOLOČITVIJO TRASE::

1. Predlagamo, da se na izpostavljenih območjih visokoenergetskih daljnovodov v Sloveniji opravi raziskava o vplivu daljše izpostavljenosti elektromagnetnemu sevanju na zdravje in počutje ljudi. Raziskava bi pokazala ali daljša izpostavljenost elektromagnetnemu sevanju povzroča poslabšanje počutja in zdravja ljudi v primerjavi z ostalo populacijo, ki ne živi v bližini visokoenergetskih daljnovodov.
2. V stanovanjskih objektih in okolici objektov, ki so v varovalnem pasu (predlagamo pas 100m od osi elektroenergetskega voda) in v vrtcu ter osnovni šoli izvesti meritve o elektromagnetnem sevanju.
3. Na podlagi meritev je potrebno stanovalce ki živijo v pasu 100m od elektroenergetskega voda, vrtec in osnovno šolo obvestiti, kakšne so trenutne vrednosti in za koliko se bodo povečale vrednosti elektromagnetnega sevanja po predvidenem prehodu na 400kV sistem.
4. Pred določitvijo trase je potrebno upoštevati, da znotraj varovalnega pasu ne sme biti nobenega stanovanjskega objekta, kjer se dlje časa zadržujejo ljudje zaradi preseganja mejne vrednosti električnega polja. Potrebno je podati predlog kako se bo reševala problematika obstoječih objektov v varovalnem pasu. To mora veljati za katerokoli varianto.
5. Pri tehtanju, katera varianta trase je ustrežnejša, je po našem mnenju najpomembnejši subjekt človek še posebej otroci. Ob tem naj se upošteva tudi čim manjše število prizadetih, tudi takih ki živijo do 500 m od trase. Naturo 2000 nihče ne more in ne sme uporabiti za argument proti zdravju otrok, ki bodo ob napačni odločitvi postali talci življenskih pogojev, ki jim bodo v kasnejših letih povzročili okvare in poškodbe. Prav tako je pri odločitvah potrebno odstraniti lobij kapitala, ker mu je vseeno za ljudi, naravo, zdravje in celo za državo Slovenijo. Če južna varianta posega v pravice ljudi do zdravega okolja, ki jim je zagotovljeno z ustavo, pa je potrebno tudi tam najti rešitev, pa naj stane kolikor hoče, si pač nekateri par let ne bodo izplačevali božičnic.

Civilna iniciativa Vižmarje Brod

Predsednik: Matic Jutraž dip.ekon

Vižmarje 12.1.2013